

**Liikennevaliokunnan mietintö n:o 15 hallituksen esityksestä
laiksi yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunta on 7 päivänä lokakuuta 1994 lähettänyt liikennevaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 200.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Kalevi Perko liikenneministeriöstä, ylitarkastaja Rainer Alanen sisäasiainministeriöstä, diplomi-insinööri Juha Söderlund ja diplomi-insinööri Pertti Paukkonen Tielaitoksesta, tiejohtaja Ville Mäkelä Kaakkois-Suomen tiepiiristä erityisasiantuntija Esko Hämäläinen Suomen Kuntaliitosta ja rahoitusjohtaja Tapio Korhonen Helsingin kaupungilta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisistä teistä annettua lakia paikallisteiden tienpidon kustannusten jakautumisesta valtion ja kuntien kesken. Nykyisten säännösten mukaan kunnan on suoritettava sen alueella olevien paikallisteiden tekemisen ja kunnossapidon kustannuksista korvausta valtiolle. Esityksen tarkoituksena on vapauttaa kunnat paikallistiekorvausten suorittamisesta.

Tieliikenneväylien nykyinen luokittelu yleisiin teihin, katuihin ja rakennuskaavateihin sekä yksityisiin teihin on pääosin sopusoinnussa voimassa olevien säännösten kanssa. Etenkin haja-asutusalueilla on kuitenkin paikallisteitä, joilla muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ei enää voida katsoa olevan yleisistä teistä annetun lain 8 §:ssä tarkoitettua merkitystä yleisen liikenteen kannalta. Taajamissa puolestaan on yleisiä teitä,

jotka tehtävänsä puolesta ovat rinnastettavissa katuihin tai rakennuskaavateihin. Tarkoituksena on selvittää yleisen tieverkon tarkistamistarve ja käynnistää selvityksen edellyttämät tarkistukset sen jälkeen, kun kunnat vapautetaan paikallistiekorvauksista.

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Hallitus on esityksessään pyrkinyt yksinkertaistamaan valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa tieliikenteen osalta. Valiokunta toteaa, että kustannusten jakautuminen kuntien ja valtion kesken on monin osin sattumanvaraista ja ristiriitaista.

Liikennevaliokunta edellyttää, että valtion liikenteeseen suuntaamat voimavarat on jaettava tasapuolisesti.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saapunki, varapuheenjohtaja Kasurinen, jäsenet Karhunen,

Lahikainen, Myller, Mölsä, Rauramo, Rossi, Rönnholm ja Vehkaoja sekä varajäsenet Heikkinen ja Lahtinen.

Vastalause

Hallituksen esityksen tarkoituksena on vapauttaa kunnat paikallistiekorvausten suorittamisesta. Yhdyn valiokunnan enemmistön kantaa lakiesityksen periaatteellisesta tarpeellisuudesta.

Valtion tulojen turvaamiseksi on paikallistiekorvausten tilalle kuitenkin luotu kompensaatiojärjestelmä, jossa kuntien yleisiä valtionosuuksia vähennetään 16 markkaa/asukas. Laskennalliset valtionosuudet ovat täysin sopimaton väline kompensoimaan aikaisemmin todellisesta tienpidosta syntyneitä korvauksia. Kyse ei ole kokonaisuutena suuresta summasta, mutta se jatkaa kuntien välistä taloutta vääristävää linjaa.

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 1994

Minna Karhunen

Esimerkiksi Helsingin kaupunki maksoi vuonna 1993 noin 37 000 markkaa korvausta valtiolle todellisista aiheutuneista paikallistiekustannuksista. Nyt kyseessä olevaan lakiesitykseen liittyvä kompensaatio vähentää Helsingin valtionosuuksia 6,3 miljoonaa markkaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin, ja

että valtion talousarvioesitykseen 1995 liittyvä kuntien yleisiin valtionosuuksiin ehdotettu 109 000 000 markan vähennys poistetaan.